

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egyes évre . . . 6 korona.
Egyes szám ára 4 fillér.

MERJÉLEM HETENKÉNT FÖLSZÁ-
moltatón és egyes rendi-
vül alkalmakkor.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG:
Városi közlevéltár (városi-
földszint 7. sz. léde kioldandó
a kéziratok)

KIADÓHIVATAL:

Városi könyvnyomda-vállal-
lat iródja ide küldendő
az előfizetési díjak és hirdet-
ések.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: VECSEY IMRE. ♦♦ Felelős szerkesztő: KONCZ ÁKOS.

Kiadótulajdonos: A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.

Az ó év határkövénel.

(K.) Szeretnénk felemelő, magasztos, örvendetes dolgokat írni az ó év alkonyán. Amde visszatekintve egy év eseményeire, csak szürkeséget látunk és ebből a szürkeségből alig emelkedik ki olyan valami, melynek tiszta szívből örvendének.

Nem szólnuk e helyütt, mert nincs jogunk szólni a nagy politikáról, ellenben szabad beszélnünk, bár ezt meg sokan nem szeretik — a város nagy dolgáról. — Sokat mondhatnánk erről, de azt tartjuk „infandum jubes renovare dolorem“.

Nagy és nehéz kérdések megoldását tettük tervbe a most hanyatló év elején. Kevés városunk mutat-hat fel szebb és érdekesebb, életrevalóbb és okosabb várospolitikai programot, mint amilyet városunk polgármestere és tanácsa maguk elé tűztek a megvalósításra. Szinte felhettünk, hogy nem tudunk megfelelői ama nagy kötelességeknek, melyeket cselekvési irányunkul kijelöltünk.

Közügyeink legfontosabb kérdései az elmuló évben dűlőre nem jutottak. Az egyesek részéről megnyilatkozó és sokszor hangoztatott propria laus-számba menő jóakarát agyonnyomta a születendő gyermeknek.

Valóságos vajadás volt a fizetésrendezés kérdése. Ezt sikerült haldokolva átvinni az 1908. év partjára. A drágasági pótlék felemelést sürgették a helyi lapok és a bizottsági tagok azon része, mely belátja, hogy a tisztikar és a városi alkalmazottak a mai fizetésből megélni nem tudnak. És vajadúnak a hegyek ismét, méhükből hatalmas szóráradat ömlött ki, nagy volt a füstje és megszületett a neveltséges egér a 10%-os drágasági pótlék alakjában.

Ne mondja azt senki felemelt fővel, hogy akár a fizetésrendezésnek, akár a drágasági pótléknak felemelése iránt való javaslat nincs előkészítve. Elő van az mindkettő és hogy még sem lettek megoldva, azt nem kérehetjük egybeben, mint abban a magyar közmondásnak igazságában nemakarásnak nyögés a vége.

Mer ha a közgyűlés akár egyes tagjaiban, akár összességében kimondja, hogy nem rendezheti a fizetéseket, vagy nem adhat magasabb drágasági pótléket polgárainak nagy megterhelése nélkül, a tisztikar és az alkalmazottak megnyugszanak a változhatatlanba. És mivel nem szoktak sztrájkolni, nem is szűnőttek be a munkát, sőt talán kötelességük teljesítése közben még azt a keserűséget is elfelejtik és húzzák az ígát tovább. Amde mikor ezek a dolgok nem terhelik meg elviselhetetlenül a polgárságot, mikor a közgyűlés nyilván kimondja a fizetésrendezés szükségességét, mikor hónapok óta ott szerepelnek ezek az ügyek a közgyűlési tárgysorozatba, mikor mindenki hallja és érzi az emelkedő drágaságot, a napról-napra rosszabbodó megélhetési viszonyokat, mikor minden valámi való város már régen segített tisztviselőinek helyzetét, mikor az általános fizetésrendezéssel alig emelkednek a kiadás magasabbra, mint az évről-évre megszavazott drágasági pótlékkal, mikor nem egy, de több gondosan kidolgozott fizetésrendezési javaslat van előtűnk, mondjuk, mindezek láttára nem tudjuk elgondolni, hogy mi lehet oka e késedelemnek és a folytonos halogatásnak.

Sokat írunk a magunk és tisztviselőiraink érdekében a fizetésrendezés kérdéséről. Szeretnénk is írásunkkal ellenséget eleget. Erre azonban melleleg szőva búszkék vagyunk, mert jól akartunk. Talán mint egy helyi lap igazságos és elfogulatlannak írja mondja „Szokatlan bátorsággal“ kezeltük ezt a kérdést, de mi ezt tehetők és tehetjük, mert hallgatásunkért ellenértéket senkitől sem kérünk. És amennyire érezzük tiszta tollunk erejét, éppen amnyi lelki erőnk volna belámi tévedésünket, ha nem való dolgokat írunk. Mert amit mi állítunk cikkelyeinkben, azoknak igaz voltát a közgyűlési jegyzőkönyvek igazolják, ezek pedig valófán és meg nem történt dolgokat nem őzinek.

Nincs tehát mit visszavonnunk az ó év határkövénel, ellenben van mit mondanunk az új hajnalán, habár röviden is.

Értsük meg egymást az új esztendőben és midőn városunk javát munkáljuk, ezen munkánkban az egyenység és az igazságosság vezessen bennünket. És legyünk őszinték gondolatban, szavakban és a tettekben. Ne habozzunk, ne ingadozzunk, ne képezzük magunkat csatlakozhatatlannak és akkor a programunkban felvett dolgokat záros határidőn belül meg is valósíthatjuk. Mint a magyar mondja: ne kerteljünk, hanem olyan dolgot, amit nem akarunk teljesíteni, ne is ígérjük. Mert jobb nem remélni, mint csalódni. Ne varrjuk önünköz az önzés száláival a sic volo, sic jubeo-elvet, el nem feledve, hogy aki nem tudja elviselni a mások véleményét, az nem fog uralkodni sohasem sem az elmék, sem a szívek felett. Salus rei publicae suprema lex esto tisztos szabály, de a régi rómaiak meg is becsülték tisztviselőiket, mert tudták, hogy a köztársaság údve első sorban a kötelességüket buzgó beöltözött tisztviselőik kezébe van letéve.

Szűből óhajtjuk, hogy a reánk virradó új év legyen tartalmasabb, szebb és jobb az ó esztendőnél. Munkánk nyomán viruljon e város és gyarapodjanak nemes és közhasznú intézményei. A kölcsönös megértés éngesztelő szelleme osszassa el az elmuló év félreértéseit, hozza egymáshoz az egy célra törekvő, de talán különböző utakon járó lelkeket és egresítse egy munkában azokat, akik a város javára dolgoznak.

Bóldog új évet!

Közygylés.

Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága f. hónap 28-án rendes közgyűlést tartott, melyen a gyöngélkedő főispán helyett Kovács József polgármester elnökölt. A közgyűlésen a bizottsági tagok közepes számban jelentek meg. A tárgyalás mindvégig sima lefolyású volt, pusztán a drágasági pótlék kérdésénél ragadt szelíd epébe mártott dárdát Márton Imre bizottsági tag, szerencsére azonban kárt nem tett senkiben.

Első tárgy volt a polgármesteri jelentés bemutatása november hóról, melyet Vargha Elemér dr. polgármesteri titkár olvasott fel. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette.

Az ügghátrányjegyzéket Vecsey Imre főjegyző terjesztette a közgyűlés elé, melyet tudomásul vettek.

Koppányi Dávid bizottsági tag interpellált a külső vásártéren nemrég létesített piacnak a Miklós-utcára való áthelyezése ügyében. Vecsey Imre főjegyző a tanácsi javaslatot ajánlja elfogadásra, mely a kérelmet elutasítandónak tartja. A közgyűlés a felhozott érvek alapján előbbi rendelkezését fenntartja és a mellépiacot a külső vásártéren hagyja. Igen helyesen, mert ez a mellépiac nem a belvárosiak kényelmére lett felállítva, hanem a külsőségek kényelmére.

Bejelenti a főjegyző, hogy a belügyi kormány a város 1907. évi költségelőirányzatát helybenhagyta.

A közgyűlés annak idején a Baik—Szilágyi-féle városi tulajdont képező földből 10 holdat 40,000 koronáért átengedett a sertéshizaló részvénytársaságnak. A határozatot Márk Endre biz. tag meglebbezte. A belügyminiszter a fellebbezést honorálta azzal, hogy a közgyűlési határozatot megsemmisítette.

Vargha Károly tb. tanácsnok bejelenti, hogy a kereskedelmi miniszter a sütő-, cukrász-, mézeskalácsos és cukorkakészítő iparral foglalkozókra nézve alkotott szabályrendeletet jóváhagyta.

Vargha Károly tb. tanácsnok felolvasta a belügyminiszteri körrendeletet, melylyel a központi választmány újból való megalakítását elrendeli.

Oláh Károly tanácsnok bemutatja a belügyminiszter leiratát az iskolai játszóter ügyében hozott határozatra. Tudvalevőleg a város ezen testedző célra 4000 koronát szavazott meg. A belügyi kormány most azt kérte, hogy a város vállalja el a fenntartási költségeket is. A közgyűlés a költségeket elvállalja.

Vecsey Imre főjegyző bemutatja a belügyminiszter leiratát, melyben a Szedlák és Vámos ruhaszállító cég vállalat árainak felemelése ügyében hozott határozatot megsemmisíti. A közgyűlés, tekintettel arra, hogy a Szedlák és Vámos cég a legmegbízhatóbb magyar cégek egyike és vállalatánál mindenkor a város érdekeit szolgálta igazteklőséggel és nagy szakértelemmel, másrészt tekintve az anyagbeszerzési árak rohamos emelkedését, valamint azt, hogy a fentnevezett cégnek a szállításról való esetleges lemondása,

vagy a cégnek a szerződésből való kibocsátása a városra nézve a jövőben nagy anyagi kárt hozna, aképpen határozott egész helyesen, méltányosan és igazságosan, hogy a közgyűlés írjon fel a miniszterhez, hogy a közgyűlés határozatát, mely 10%-al emeli a cég által szállított ruhák árát — hagyja jóvá.

Oláh Károly tanácsnok bemutatja a belügyminiszternek a helybeli két izraelita hitközséggel kötött egyházi és iskolai segélyezésekre vonatkozó szerződések jóváhagyása tárgyában hozott leiratát. A közgyűlés ezen ügyvel kapcsolatban az izraelita hitközség iskolaszékébe a maga részéről Oláh Károly kultur tanácsnokot és Debreczeni Jenő biz. tagot küldi ki.

Vargha Elemér dr. polgármesteri titkár a közgyűlés elé terjeszti a belügyminiszter rendeletét az anakönyvi kivonatot és családi értesítőként szedhető díjakra vonatkozó szabályrendeletre. A belügyminiszter a díjakat nem engedi át a város pénztárának. Ellenben jóváhagyta a városi nyomdavállalatra vonatkozó szabályrendeletet.

Tudomásul vette a közgyűlés Győr vármegye közönségének átiratát a vármegyei pénztárak és számvévségek visszaállítása iránt, valamint ugyan ezen vármegyének a törvényhatóságok autonómiajának megszüldárítása iránt a képviselőházhoz intézett felirata támogatása tárgyában, végül Szeged város átirata a Gotterhalte osztrák himnuszunk tárgyában.

Megjegyezzük itt, hogy ezen feliratok azon ezer és ezer felirat sorsára jutnak, melyek a képviselőház fiókjában garmadaszámra hevernek. Kár értök a sok szép szó és papiros.

Vecsey Imre főjegyző bemutatja az igazoló választmány jelentését, mely a bizottsági tagoknak 1908. évi végérvényes jegyzékét bemutatja. A bizottsági tagok közt első helyen áll kétszeres adóval, ügyvédi oklevél alapján Simonffy Imre nyug. polgármester 8707 K 76 fillér adóval, legutolsó helyen Petzkó Ernő dr. kétszeres adóval, tanári oklevél alapján 1374 K 10 fillérel.

Csóka Sámuel tanácsnok bemutatja az utadó-alap 1905—6. évi zárószámadását, melyet a közgyűlés tudomásul vesz.

Vecsey Imre főjegyző bemutatja a város tisztviselőinek és alkalmazottainak a drágasági pótlék iránt beadott kérvényét, melyvel kapcsolatban ajánlja elfogadásra a jog- és pénzügyi bizottság javaslatát, mely három fokozatban javasolja a drágasági pótlék megadását, illetve felémelését.

A kérdéshez legelőször Márton Imre biz. tag szólt, megítádván „A Város” c. lapot, mely azt merte írni, hogy a fizetésrendezés a halasztás posványába süllyedt. Ezért a rettenetes sértésért aztán nem volt kisebb kívánsága, mint az, hogy utasítsa a városi tanács nevezett lap szerkesztőségét, hogy hasonló dolgokat ne merjen írni a város által fenntartott lapba. Ezek után elmondta szépen, szivrehatóan, hogy ő a legjobb indulattal van a tisztikar és alkalmazottak iránt, de mivel azt látja, hogy a fizetésrendezés a nála levő kimutatás szerint 92,000, a drágasági pótléknak az

emelése pedig 130,000 koronába kerül, nem hajlandó az emelésbe belemenni, hanem azt javasolja, hogy maradjon meg 1908-ra a drágasági pótlék a mostani 10%-a.

Roncisz Lajos főszervező igen higgadtan tárgyalta a kérdést. Szerinte a tisztikar és alkalmazottak nagy köszönettel veszik a Márton Imre bizottsági tag jóindulatát, de szívesen el vannak nélküle. Az újévben szegényebbek lettek ugyan egy reménnyel és gazdagabbak egy csalódással, ez is valami.

Balkányi Miklós dr. biz. tag szépen beszélt a tisztviselők és alkalmazottak érdekében, de szavai nem hatottak meg a közgyűlés többségét. A kérelmet a közgyűlés elutasította és a drágasági pótlék %-át nem emelte.

Király Gyula tanácsnok bemutatja Szalay József táblabíró ajánlatát, ki 43 hold földjét eszébe adná a régi téglavető földek egy részéért. Ezzel szemben Kertész István a régi téglavetőért 1550 kor. hasznóbért ajánl. A közgyűlés ezen kérdést levette a napirendről és Szentessy János biz. tag indítványára utasította a tanácsot, hogy a legközelebbi közgyűlés elé tegyen ez irányban javaslatot.

Ezután következtek a választások.

A közigazgatási bizottságba beválasztottak: Szabó Kálmán képviselő 65, Somogyi Pál 65, dr. Fejér Ferenc 65, Csanak János 64 és Kiss Albert 61 szavazattal.

Ezután az igazoló választmányba 5 tagot választottak és pedig Dicsőfi Józsefet, dr. Nagy Zsigmondot, dr. Kocsár Gabort, Sinka Sándort és Török Pétert.

Titkos szavazás után alakították meg a központi választmányt is, amelynek tagjai lettek: az I. választókerületben: Szilágyi Imre 57, Sinka Sándor 58, L. Nagy Bálint 58, dr. Tüdős János 58, K. Kiss József 58, Somogyi Pál 58, Tóth István 58 és dr. Varga Lajos 36 szavazattal; a II. választókerületben: Kaszanyitzky Andor 36, ifjú Schwartz Vilmos 58, Kiss Albert 58, Varga Károly 58, Márton Imre 58, Komlóssy Arthur 58, Szabó Kálmán tanácsnok 58 és dr. Fejér Ferenc 58 szavazattal; a III. választókerületben: Horváth István 58, Szabó Kálmán képviselő 58, dr. Kőrösi Kálmán 36, Pálffy Gábor 58, Juhász Ignác 58, Váczy N. János 58, berregi Nagy Sándor 36 és Zádor Lajos 58 szavazattal.

Medválasztották a gyermekvédő menhelybizottságba Petzkó Ernő dr.-t és Láng Sándor dr.-t.

Oláh Károly tanácsnok bejelenti a tanács nevében, hogy a róm. katolikus egyházzal az egyházi és iskolai segélyezésre kötött szerződés vissza nem érkezett a nagyváradi lat. szert. püspökségtől, miért is a városi tanács azt javasolja, hogy a közgyűlés ne folyósítsa a segélyösszeget, hanem helyezze azt takarékpénztárba.

Vecsey Imre főjegyző a szervezeti szabályok módosítása és a fizetésrendezés ügyét ismerteti. A közgyűlés ez alkalommal azt határozta, hogy ezen fontos kérdést a februárban tartandó közgyűlésen tárgyalja.

Oláh Károly tanácsnok előadása nyomán a

közgyűlés elfogadta a szegényügy rendezéséről alkotott szabályrendeletet.

Bészler Károly tanácsnok, tb. főjegyző előterjesztette a foglalkozást közvetítő és cselédszerző intézetről szóló szabályrendelet módosítását. — Miután Végh Gyula főkapitány a cselédszerző-intézetek szaporítására tett indítványát visszavonta, a közgyűlés kimondta, hogy az intézetek számát nem szaporítja és a régi óvadékösszeget fentartja.

Vecsey Imre főjegyző a bizottsági tagok létszáma emelése ügyében nyert tanácsi megbízatásra előadja a tanács javaslatát, melyszerint nem volna szaporítandó a létszám mindaddig, míg az általános választói jog törvénybe nem leszik iktatva. A közgyűlés a javaslatot elfogadta.

Tudomásul vette a közgyűlés Vecsey Imre főjegyző előadása után a Könyök-utca 9. és 11. számú telkek eladása ügyében megtartott árverés eredményét és Király Gyula tanácsnok referációját után az 1875—95. évi legelőbér hátralékok rendezését.

Ugyancsak megszavazta a közgyűlés a színház javítására kért 11,408 korona póthitel, valamint póthitel engedélyezést a hortobágyi csárda, istálló és a Szotyori Nagy-telepen levő városi épületek renoválására.

A városi tanács kimondotta, hogy a törzsgyula D. V. betűkkel jelöltessék. Szentesi János ezen határozatot megfeleltette a közgyűléshez. A tanács a felebbezés elutasítását javasolja, amde a közgyűlés a jog- és pénzügyi bizottság javaslatát fogadta el és kimondta, hogy a törzsgyula D. G. (Debreczeni Gazdaság) betűkkel bilyogoztassák.

Az Adria halfüstölő és halkonzerv-gyár 10 évi adó- és vámmentességét kért a közgyűléstől. A közgyűlés méltányolva a vállalat törekvését, a kérelmet teljesítette.

Ellenben nem szállította le az Erzsébet-malom által kért vágányhasználati díjat.

Vecsey Imre főjegyző bemutatja a Nagy Jánosné-féle alapító levelet.

Korláth Mihály és neje megvételre ajánlják Gőlyá-utca 2. sorszámú házastelküket. Miután a városnak ezen telekre utcarendezés okából szükség van, a közgyűlés a telket 17,000 koronáért megveszi és a további teendőkkkel, a névszerint való szavazás kitézésével a városi tanácsot megbizta.

Vecsey Imre bejelent egy bevégzett fogelmi ügyet, melyet a közgyűlés tudomásul vesz.

A közgyűlés Medgyaszay Dezso dr.-nak, árvaszéki ünlőkné betegségére való tekintettel három havi, P. Nagy Jenő gyámpénztári ellenőrné pedig 4 heti szabadságot engedélyezett.

Egy állatorvosi és két bábaoklevél kihirdetésével a tárgyszerozat kimerítettén, elnöklő polgármester megköszönve a bizottsági tagok érdeklődését és a közelgő újévben Isten áldását kérve a bizottsági tagokra, a közgyűlést bezárja és a hitelesítő közgyűlés idejéül december 30-ik napjának délutáni 4 óráját tűzi ki.

A közgyűlés a polgármester életésével szétoszlott.

Debreczen sz. kir. város legtöbb adót fizető bizottsági tagjainak névjegyzéke az 1908. évre.

Simonffy Imre *8707-76 kor. Kardos László *6723-40 kor. Rickl Géza 5794-04 kor. Németh András 5553-99 kor. Vecsey Zoltán 5246-85 kor. Dr. Ujfalussy József *5050-76 kor. Aufricht Vilmos 4255-04 kor. Grósz Nagy Ferenc *4132-60 kor. Fürst Odón *3876-20 kor. Reichmann Ármin 3812-75 kor. Áron Miksa 3784-40 kor. Kovács József *3561-44 kor. Áron Jenő *3285-03 kor. Weichinger Károly 3183-04 kor. Lamprecht Frigyes 3093-24 kor. Szabó Kálmán *2973-56 kor. Fried Emil 2859-84 kor. Dr. Tüdős János *2843-58 kor. Rickl Antal 2681-04 kor. Horváth János 2653-99 kor. Szentesi János 2514-29 kor. Hauer Bertalan 2491-52 kor. Tóth István 2468-65 kor. Boldog István 2454-76 kor. Kontsek Géza *2445-76 kor. Kenyeres Károly 2387-39 kor. Móricz Ferenc 2387-27 kor. Ifj. Kertész István 2337-63 kor. Szikszay Lajos 2335-68 kor. Gyórfy Aladár *2334-12 kor. Komlóssy Arthur *2294-14 kor. Horváth István 2248-93 kor. Gaál Ferenc 2230-30 kor. Gyarmathi István 2227-78 kor. Zádor Lajos 2227-19 kor. Lestyán Adorján *2208-28 kor. Nagy Jakab 2202-74 kor. Harangi Sándor 1230-72 kor. Szabó Lajos *2111-52 kor. Jóna János 2089-63 kor. Hegedűs Ferenc 2072-52 kor. Tafler Ignác 2058-30 kor. Dr. Gajzágó Béla *2017-86 kor. Dr. Nagy Lajos *2006-84 kor. Domlóssy Dezső *1994-24 kor. Szalay József 1981-78 kor. Falk Lajos 1976-46 kor. Dr. Kocsár Gábor *1969-38 kor. Hajdu Gyula 1919-08 kor. Dr. Szikszay Szabó József *1888-94 kor. Ungvári József 1878-90 kor. Riesz Henrik *1832-96 kor. Murakózy László *1830-10 kor. Horváth Tamás 1812-96 kor. Dr. Csíkos Sándor *1812-34 kor. Jámbor János 1803-38 kor. Csanák József 1782-90 kor. Bilkei Kövesdy Imre 1781-86 kor. Koszorus Lajos 1767-59 kor. id. Zöld János 1763-91 kor. Gará Alajos 1758-10 kor. Geiger Simon 1731-54 kor. dr. Kenézy Gyula *1715-72 kor. Debreczeni Lajos *1709-54 kor. Szentkirályi Tivadar *1706-30 kor. Szép József 1703-32 kor. Frohner Géza 1681-46 kor. Vadon Sándor *1668-60 kor. Dr. Szotyori Nagy Kálmán *1658-08 kor. Fleischmann Mór *1626-61 kor. Debreczeni Jenő *1621-56 kor. Sesztina Jenő 1620— kor. Dr. Bruckner Ernő *1618-92 kor. Dr. Magoss György *1603-56 kor. Dr. Láng Sándor *1596-84 kor. Polgári Bálint 1575-91 kor. Rosenfeld Salamon 1568-16 kor. Eklí József 1550-81 kor. Hutflessz Kázmér 1535-02 kor. Balogh István 1530-31 kor. Gebauer Károly 1528-06 kor. Kiss Mihály 1527-92 kor. Tóth János 1526-79 kor. Hochfelder Jakab 1492-37 kor. Simonffy Emil 1480-46 kor. Bányai Péter 1465-43 kor. Laczka László 1464-36 kor. Uhlarik Béla. *1440— kor. Polgári József 1426-16 kor. Balogh István 1394-99 kor. K. Tóth Kálmán *1386-74 korona. Kaszanyitzky Andor 1386— korona. Dr. Petzkó Ernő *1374-10 korona. — Pótagok: Molnár Mihály 1368-84 kor. Kertész János 1333-36 kor. Erdei István 1326-14 kor. Rottler Béla *1324-24

kor. Szilágyi Imre *1293-12 kor. K. Vértesi István 1281-90 kor. Dr. Irinyi István 1278-95 kor. id. Kertész István 1275-85 kor. Dr. Kemény Mór *1263-85 kor. Kovács Gyula 1262-37 kor. dr. Lukács Emil *1260-38 kor. Dr. Vargha Elemér *1248-90 kor. Kertész Imre 1246-62 kor. Kerekes Géza 1246-27 kor. Molnár István 1244-22 kor. Bekényi Péter 1237-74 kor. dr. Kola János *1227-64 kor. id. Harsányi István 1226-23 kor. Szikszay Albert 1223-07 kor. Klein Ignác 1215-79 kor. Vilmos Béla 1185-36 kor. Szabó Mihály 1154-66 kor. Rázso István 1114-69 kor. Geréby Pál 1113-70 kor. Pásztor János 1112-80 kor.

Összeállított Debreczen sz. kir. város igazoló választmányának 1907. évi szept. hó 25-ik napján tartott ülésében.

Vecsey Imre,
v. főjegyző, biz. jegyző.

Dr. Ujfalussy József,
kir. tan. elnök.

Kigazított Debreczen sz. kir. város állandó bíráló választmányának 1907 november 9-én tartott ülésében.

Vecsey Imre,
v. főjegyző, biz. jegyző.

Weszprémy Zoltán,
főispán, biz. elnök.

Tudomásul vétetett Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottságának az 1907. év november 14-én tartott rendes közgyűlésében a 342—17.386—1907. bkgy. számú határozattal.

Vecsey Imre,
főjegyző.

A rohanó élet.

A jogélet fejlődése világszerte azt mutatja, hogy a jogintézmények az élet utain sántitának. Az élet új érinckétséket és ez érinckézés új formáit alakítja ki és amikor ez új viszonyok mind sürűbbekké és gyakoribbakká válnak, jó az állam a maga parancsszavával és intézményeket szab az új életviszonyok fejlett testére. Az új intézmények a régi renddel szemben mindig bizonyos foku változtatást jelentenek, megvalósításuk tehát nem lehetséges bizonyos érdekek sérelme, némely régi foglaltságok halomra döntése nélkül. Ezért látszik az új jog, mely az új intézménynek szabályba való foglalása, radikálisnak, felforgatónak. Etleik bizonyos idő, míg az emberek nagy tömegeiben lappangó konzervatív hajlandóság az új joggal megbarátkozik, de alig áll be ez a folyamat, a rohanó élet már ismét új formációkat és viszonyokat létesít, melyek a maguk jogi rendezése után kérdézkednek. A technika fejlődése, a nemzetközi forgalomnak világforgalommal való kialakulása egyre újabb és újabb viszonyokat vet felszínre és a kutató emberi elme csakhamar megtalálja a módját annak, hogy a szervezeten új viszonyok miként üntendők a jobbitóságot garantáló intézmények őrümtájába.

A modern korban az élet e rohanása oly esodálatos gyors iramban történik, hogy a jogintézmények már-már nem képesek követni és távol messzeségben sántikálnak csak ott. Különösen a gazdasági élet vetett a felszínre oly jelenségeket, amelyeknek jogi szabályozására nem találkozik megfelelő ködifikáló művészet. A viszonyok sehol oly komplexitást fel nem mutatnak, mint épen a gazdasági téren, ahol a jelenségek szoros összefüggnek egymással és oly törvényzerű kapcsolatok létesülnek az ok és okozat törvénye alapján, aminek az emberi élet egyéb megnyilvánulásai terén nem igen találunk. Épen a gazdasági élet e rohamos haladása és bunyolulása miatt ez a térrés az, amelyet a jog legkevésbé tud kielőgíteni. Hatalmas intézmények élnék és visszaélnék, működnek és virágoznak anélkül, hogy a jogélet képes volna rájuk a megfelelő formát megtalálni.

Itt van például a trösztök és kartellek problémája, melynél keményebb dió feltörésre a törvényhozásoknak még nem

kindokozott. Látjuk, hogy Amerikában a trószhatalom valósgalommá nvi ki magát nem is az államban, hanem az állam felett, anélkül, hogy a hatalmas Unió a jogintézmények fékjét tudná ráilleszteni a trósztok zaboláltán gazdálkodására. És Európában is élnék és virágoznak a kartellek, részben teljes jogi elismerés nélkül, részben pedig az államok különféle korlátozó törvényei mellett, amelyek azonban rendszerint nem vezetnek eredményre. A jogalkotás sem a trósztok, sem a kartellek megfelelő állami szabályozásának a helyes módját mindezekig kifundálni nem tudta. De sőt ott is, ahol törvény tilalmazza a kartellkötést, mint büncselekményt, például Franciaországban, azt látjuk, hogy minden büntető szankció ellenére a gazdasági érdek kiküzdí magának a termelésben a koalíció állapotát.

De látjuk a gazdasági élet követelményei és a létező intézmények között fennálló inkongruenciát a legalapvetőbb területen: a pénzügy tekintetében. Világszerte érc-áru áll fenn és ez — kapcsolatban a bankrendszerrel tökéletlenségével — az oka annak a gyakori megrázkódásoknak, melyek bizonyos időkben megrongejtják a világ összes kultúráit. Miért, hogy a pénzgazdaság mai fejlett fokán, vagyis a hitelgazdaság idején még mindig az a darab arany jelképezzi a pénzt és értéket? Hiszen az aranynak értéke önmagában nincsen és csak az emberek társas együttélése folytán válik értékűvé. Vagy talán azért szolgál a sárga érc értékmérőül, mert igen ritka és mint ilyen, nagyon becses. Ám ez csak egy fikció, mert például a balatoni csigák kagylói ritkábbak számszerint, mint a világ aranytermése és még sem hallottunk ily kagylóvalutáról. Az sem sok az arany pénzzé való felforgatására, hogy nagyon tartós és nagy a fajsúlya, mert hiszen az építő technika terén fontos dolog a szilárdság és nehéz kopás, de a pénzrendszer alapjául, az érték előidézésére csak a konszisztenciális tulajdonságai az aranyak sem fogadhatók el. Ott állunk tehát, hogy az arany se nem jó, se nem rossz önmagában, vagyis nem érték, hanem csak a gondolkodás teszi azá. Ez a gondolkodás pedig, mely az aranyat tette meg fetissé, gyenge alapokon nyugszik.

Az egész ércvaluta babonája onnan ered, hogy az államok között nincs általános, minden államra kiterjedő nemzetközi szerződés a pénz- és hitelrendszer tekintetében, amely a zsidó- és kliring-intézmény melyreható nemzetközi megvalósítást garantálná. Aranykézlet gyűjtésére csak az a félelem készteti az államokat, hogy valamelyik másik államban nem fogadják majd el a bankjegyet vagy egyéb értékkifejező okmányt fizetés gyanánt. Ha ezek elfogadására kölcsönösen köteleznék magukat egymás irányában az összes államok, úgy épen annyira meg volna a belső értéke a bankjegyek vagy egyéb értékpapírnak, mint ma az aranyak, mely értékét szintén nem unanacs becsének, hanem a társadalom és az állam megfelelő appreciációjának köszönheti. Az ércvaluta kiküszöbölésével lehetetlenül tételenek a pénzügyi válságok, melyek a legnagyobb termelési konjunktúrák derékán ketté török. A pénzrendszer tehát a technika haladás és a civilizáció hihetetlenül előrehaladt stádiumában tehát még mindig a legprimitívebb és az intézmények ezen a legfontosabb területén is messzire maradnak a gazdasági élet folytonos haladásának és új meg új szükségleteinek.

Vagy mit szólunk ahhoz az anakronizmusoz a jogalkotás terén, hogy az államok usztorátörvényekben meghatározzák a kamat maximumát ugyanakkor, amikor az élet fityeg hány minden fölommak és a szükséglet és kereslet minden tilalom ellenére felszórja a kamatlábat akárhányszor a megengedett kamat sokszorosára. Mosolyogjunk-e, vagy bosszankodjunk azon, hogy a magyar törvényhozsé elé ugyanannak az évnék a végén hoznak usztorátörvényjavaslatot 8 százalékos kamatmaximummal, amikor a kamatlábon alul csakis a deklarált milliómosok kapnak kölcsönt, ezt is csak szigorú fedezet mellett. Itt már nem utána sántít a jog az életnek, hanem egyenesen antellüviális idoszakokba tart az igazság istenesszonyának a kezébe ime egy rozoga pallost adunk, mely ahol vág, ott pusztítást okoz az élő életben, ahol pedig vágnia kellene, ott nem talál, mert a tovarohanó életviszonyok csodálatos leleménységgel ruházta fel a törvény hézagai között kicsuszni akarókat.

A mentőegyesület felhívásai.

Weszprémy Zoltán főispán a debreczeni mentőegyesület elnöke a következő lelkeshangu felhívásokat bocsátja közre:

T. Uram!

A fővárosi napilapokban olvasom, hogy a Budapest székesfővárosban lévő vendéglők és kávéházak tulajdonosai, illetve ezeknek vezető tagjai körében lelkes mozgalom indult meg aziránt, hogy felhívják a főváros valamennyi vendéglőset és kávéház tulajdonosát, miszerint a mentőknék, kik egész éven át buzgó, önzetlenül végzik terhes feladatukat s emberbaráti szeretettel segítik a bajba jutott szenvedőket: az újév alkalmából nagyobb szabású pénzbéli segítséget nyújtsanak s ezen tervüket akként akarják megvalósítani, hogy minden vendéglős és kávé Szilveszter éjfelén, az újév első órájában személyesen, vagy családjának főtagjai körében gyűjtést eszközöltek a mentő-egylet javára.

Ez a szép és nemes gondolat arra indít engem, mint a debreczeni mentő-egyesület elnökét, ki ezen emberbaráti egyesület érdekében szívesen viselem s ezt tölem tehetőleg előmozdítani igyekszem, hogy ezt mi itt Debreczenben is megcsinálhatnánk s a vendéglős és kávé urak remélhető ügybuzgó közreműködése, vállalkozása mellett szép összeggel segíthetnek elő Debreczen városnak anyagiakban még szegény, de már rövid fennállása óta is véghetetlen nagy szolgálatokat tett emberbaráti egyesületét jövő működésében.

A legteljesebb bizalommal fordulok azért Cimhez, mint minden jónak és nemesnek támogatójához azon kéréssel, sziveskedjék a fenti eszmét magáévá tenni s az újév első órájában az üzletében tartandó Szilveszter-est alkalmával vendégei körében gyűjtést eszközölni s annak eredményét egyesületünk pénztárába beküldeni. Emberbaráti jó cselekedetét Isten áldása kísérendi.

Debreczen, 1907 december 17.

Weszprémy Zoltán,
főispán, egyesületi elnök.

A másik felhívás a debreczeni egyesületekhez és társasköröknek az alábbi következőképpen:

Tekintetes Elnökség!

Igazgatóságunk határozatából van szerencsénk ama tiszteletteljes kéréssel járulni önök elé, hogy a vezetőség alatt álló egyesület által a tél folyamán rendezendő vigalmak, felolvasások, vagy előadások tiszta jövedelmének bizonyos hányadát egytelünknek juttatni sziveskedjenek.

A mentés eszméje ma már nem szorul dicsőítésre, nem kívált itt, ahol az első évi eredmény is oly fényesen igazolta feltevésünket ez intézmény felállításának elődázhatlan szükségessége iránt; mert kimutalásunk szerint nem kevesebb, mint 598 esetben vonultak ki derék mentőink első segélynyújtás és esetleg szegény betegek szállítása céljából, fennállásuk most lefojyt első évében.

Ahol azonban ily sajnálatos nagy feladattal kell már is megküzdőnk, ott az intézmény megerősítése és továbbfejlesztése is elengedhetet-

len köteleességünk. Az ehhez szükséges anyagi eszközöket ezuton is gyarapítani célja kérésünknek, melyet még azzal kívánunk megtoldani, hogy az esetében, ha egyesületünk külön a mentő-egyesület javára lenne hajlandó valamelyes vigalmat rendezni, úgy ifjúsági vigalmi-bizottságunkat szívesen kérnők fel támogatásukra.

Kmf. A mentő-egyesület igazgatóságának 1907 október 26-án tartott üléséből.

Weszprémy Zoltán,
főispán, elnök.

Dr. Burger Péter,
titkár.

A városi múzeum gyarapodása.

Debreczen város Múzeuma szept. 1-től okt. 31-ig úgy ásatások és vásárlások, mint letétek és ajándékok által igen szépen gyarapodott. I. A könyv- és kézirattár számára ajándékoztak: a Főfelügyelőség és Nemzeti Múzeum kiadványait: Kallós Elek (Győr), Löfkovits Arthur, Megyeri Miklós, Máté Albert. Örmény Múzeum (Szamosújvár), Sárközy N., Sipos Dezső, Thurzó Kálmán és a városi könyvnyomda különféle régibb és újabb könyveket, részszertart pedig kéziratoskat s kisebb nyomtatványokat. Besenyey Széll Farkas pedig 3258 db. debreczeni vonatkozású, 1819—1905. között kiadott gyászjelentésből álló gyűjteményét örök letétül múzeumunkban helyezte el. II. Régiségeket ajándékoztak: Bihartorda községe kétélű görbe lándzsát, Diószegi János középkori sarkantyút és népvándorláskori edénytöredékeket Nagycseréről, özv. Csúrka Jánosné német eredetű kardot, Keresztési József középkori sarkantyut, Máté Albert régi vadászfegyvert, Nagyházi Sándor anjoukori zablót Bánkról, Simon Miklósné régi vaskulcsot, Thurzó Kálmán 48-diki kokárdát, özv. Weisz Mózesné sárgárez diszket, Besenyey Széll Farkas a debreczeni szíjgyártó-céh régi rez- és ónedényeit, egyéb régiségeket, a bihartordai ref. egyház Bocskai-korabeli harangját, Földes községe 1715-beli pecsétnyomóját — letétül engedték át. III. Érmeket, pecsétnyomókat ajándékoztak: Bay János 49-iki szükségpénzeket, Czeizing Lajos 43 dbot; Csillag Margit, Diószegi János árpádkori ezüst dénárt, Fischer József, Megyesy Miklós Almássy-féle bankókat; Németi Miklós, Orbán Péter, Szabó Ferenc (B.-Újváros) Halápon talált római ezüst pénz, Tóth Bálint 22 dbot; Vértessy Mór (B.-Torda) a debreczeni lovas nemzetiség rész pecsétnyomóját; Vincze László Domitján ezüst pénzét, özv. Weisz Mózesné. IV. Néprajzi tárgyakat ajándékoztak: Balogh Mihályné 2 régi pipát, Diószegi János falka vasát, Báránd községe akómérő vasat, Kalmár Lajos pipamintát, ifj. Móric Pál fából faragott díszes csigaszínaló bordát olomöntésű pergetővel, B. Nagy Balázs (P.-Ladány) régi tálat, Simon Györgyné régi rez gyertyagtartót, régi agyagedényeket, Simon György és Simon Miklós XVIII. és XIX. századbéli löszerszámokat, különféle háztartásbéli eszközöket, fűrészeket s b. e. édes atyjok nemzetőri löszerszámaikat, özv. Urbán Ferencné koppantót, Weisz Dezsőné Zrinyi Miklós posztóból metszett arcképét. Besenyey Széll Farkas pedig

regi formájú debreczeni pipagyűjteményét, mézeskalács mintáit s egyéb néprajzi tárgyait örök letétül adta át. V. Szépművészeti tárgyakat ajándékoztak özv. Lókö Józsefné Bánki István gipsz mell-szobrárt, Besenyey Széll Farkas örök letétként Fazekas Mihály szülőházán lévő emléktábla gipsz mintáit. Az ajándékozott tárgyak száma 287. Az ajándékozó urnóknak és uraknak és uton is köszönetét tolmácsolja a múzeum öre. Vétel útján 20, csere útján 2 tárgyat szereztünk. Ásatások által 95 darabbal szaporodott múzeumunk. Azonban a Méliusz sirja kereséskor talált régiségek még nincsenek lajstromozva. A Debreczen közelében talált bronzkori gyűjtélekes leletről nem rég közölt tudósításunk kiegészítésül most már megemlíthetjük, hogy ezen igen szép őskori tárgyakat Hajdusámsomban leték Farkas Gábor ur ottani birtokos tanyáján.

Körrendelet.

43,572—III—4.

M. kir. földművelésügyi minister.

Valamennyi törvényhatóságnak.

Az eddigi tapasztalatok szerint a tuberkulin, a gümőkör felismerésére kiválóan alkalmas szer és hogy annak segélyével a gümőkörrel fertőzött szarvasmarha állományok, a betegségtől megtisztíthatók.

Hogy a gümőkör elleni védekezésnél a tuberkulinak minél kiterjedtebb alkalmazását megkönnyítsem, az állatorvosi főiskola m. kir. bakteriologiai intézete által termelt sűrített tuberkulin grammjának árát, az edigi egy korona ár helyett 40 fillérben, a hígított — használatra kész tuberkulin adagjának árát pedig az eddigi 40 fillér ár helyett 30 fillérben állapítottam meg. Felkérem a törvényhatóságot, hogy ezen rendeletem minél kiterjedtebben közhírré tenni sziveskedjék azzal, hogy a tuberkulin továbbra is a m. kir. állami bakteriologiai intézetből. (VII. Hungária körut 244) szerezhető be.

Budapest 1907 évi november hó 20-án.

Darányi s. k.

Hírek.

— *Lapunk t. előfizetőinek, olvasóinak és barátainak, valamint munkatársainak boldog újévvel kívánunk.*

— **A főispán gyöngékedése.** Weszprémy Zoltán városunk tisztelve szeretett főispánja az elmúlt heten erős megbűlés következtében gyöngékedett és éppen emiatt nem is elkövethezt a közgyűlésben. Mint örömmel értesülünk, Ő Méltósága már teljesen jól érzi magát és legközelebb elhagyhatja szobáját.

— **Beke Imréről.** Lapunk legutóbbi számának zártakor vettük a hírt Beke Imre nyug. városi kiadó haláláról és így nem volt alkalmunk elaparentálni a megholdogultat, kinek temetése nagy részvét mellett ment végbe f. hó 23-ikán. Beke Imre egy ember életen keresztül szolgálta a várost készséggel, szorgalommal és avval a kötelességtudással, mely soha nem lankadt, soha nem pihent.

Nem járt a magasban és éppen azért szíve mindig meleg, lelke folyton üde maradt! Földi javakkal nem áldotta meg a sors és amit becsületes munkáival keresett, azt megosztotta a nálaál még szegényebbekkel. Kis erőszere mindig nyitva volt a hozzá fordultaknak és nem egyszer megessett, hogy ő kért kölcsönt jó embereitől, hogy másoknak adhasson. Mint minden jószívű embert, őt is sok csalódás érte. A családások azonban nem vették el életkedvét, sem meg nem rendítették az emberekben vetett bizalmát. A betegség azonban utóbbi időben agyba szegte. Sokat szenvedett és aki egész életében másokért dolgozott, másokért élt, majdnem egyedül hunyt el. Becsületes, igaz ember volt, a régi gárda tisztas tagja, kit mindenki szeretett. Emlékeztete legyen áldott és pihenése csöndes.

— **Hitelesítő közgyűlés.** Polyó hó 30-án volt a december hó 28-án tartott bizottsági közgyűlés elintéztett ügyének hitelesítése Kovács József polgármester elnöklésével.

— **A nyomdai könyvvezető.** A városi nyomda könyvvezetőjé a tanács Budaházy Jenő választotta meg, ki mint számgyakornok szolgálta a várost.

— **Egy-két szó magunkról.** Városunk legutóbb tartott bizottsági közgyűlésen Márton Imre bizottsági tag ur a drágasági pólék ügyének tárgyalásánál felolvastott felelős szerkesztőnk egyik cikkelyéből egy passzust, melyben azt állította, hogy a fizetés rendezés a halasztás posványába süllyedt. Ugyancsak Márton Imre bizottsági tag ur ama kivánságát fejezte ki, hogy a városi Tanács hasson oda, hogy a jövőben ilyen tartalmu cikkelyek ne jelenjenek meg A Város c. lapban. Engedjen meg Márton Imre biz. tag ur, hogy pár rövid megjegyzést tegyek megjegyzéseire. Rövid lesznek. En, amit a fizetés rendezésről írtam, megmondolva írtam és abból még a Márton Imre ur kedvéért sem vehetek el egy jótát sem. Embereket, különösen közbecsülésben élő férfiakat bántani és sérteni egyáltalában nem szoktam és tizenkét évi debreczeni működésem ideje alatt soha sem írtam senkiről olyat, amit csak egy pillanatra is meg kellett volna bántom. Azért tollam tiszta, mert se epébe, sem szenvedélybe, se rossz akarathoz nem mártom. Aki pedig ily tisztességgel forgatja a tollat, annak kezéből miért csavarná ki Márton Imre biz. tag ur a tollat, Nekem a toll lelki gyönyört nyújt és kenyeret ad, de meg tisztességet is, melyet nagy és neves emberek elismerő levelével igazolhatok bármikor. Amit A Város c. lapban írok, meggyőződésből írom és nem rendeletré. Leginkább városi ügyekről beszélek, ehhez pedig jogom van. Cikkelyemben senkit sem sérték, pusztán az események láttára írom le megfigyelésemet. Igaz, hogy többször írtam a fizetés rendezésről, megemlítvén, hogy az a »halasztás posványába« süllyedt. Valótlant nem mondtam, mert már többször lekerült ez a szerencsétlen ügy a napirendről, holott gyakran szerepel a közgyűlési tárgysorozatban. Én egy egész kis köztársaság érdekét védem cikkelyeimben és higgye el nekem Márton Imre biz. tag ur, hogy rám nézve hasznosabb dolgot is művelhetnék azon idő alatt, míg a fizetés rendezést, vagy a Hortobágy hasznosítását sürgetem. Ne méltóztassék tehát haragudni A Város-ra, mert annak a felelős szerkesztője, — habár öndicséretnek látszik is — önzetlenül szól abban a köz-

kérdésekhez, személyében nem sért senkit, legkevésbé azokat, akiknek munkás multját és jelenét becsülnének tartja és akik közt örömmel látja Márton Imre urat. Ellenben nem mond le a jogos kritika jogáról, mert azt tartja, hogy »nem kicsinyt senkit, de nem is csodál meg senkit.«

— **Orvosválasztás Bősörményben.** Hajduböszörményben ma lesz a városi orvosválasztás. A választó közgyűlésen Kovács Gyula alispán fog elnökölni.

— **Kézgyűesítő tanfolyam.** A tervbe vett kézügyesítő tanfolyam a jövő hónapban fog megnyílni a kereskedelmi iskolában. A tanfolyam három szakra oszlik. Egy tanfolyamban lesz a tanítók és tanítónők, a másik a középiskolai tanulók s a harmadik felnőttek részére. A kézügyesítő tanfolyamon tandíj nincs, csupán valami csekély használati díjat kell az eszközök és az anyag használatiáért fizetni.

— **Megnyílt iskola.** A Varga-utcai róm. kath. elemi iskola, melyet a tanulók között föllépett vörhenyjárvány miatt zártak be, január 3-án nyílik meg, mivel a járvány az iskolában már megszűnt.

— **Hírek a kamarából.** A kamara közelebbi rendes közgyűlése január végén lesz. Az adóreformok tárgyában közös gyűlést akarnak tartani a kamarák. Szó van arról, hogy a törvényhatóságokat is bevonják mozgalmába. A debreczeni kúria kiadta adótanulmányát, mely minden oldalról méltó elismerésben részesül. Karácsony és újév közti időt a kerültel buntáadásra használja fel a titkári hivatal, ily módon egyszersmind a keresk. miniszter azon rendeletének is eleget tehet, hogy december végéig az összes államsegélyes vállalatoktól vég számoló jelentés készüljön. Szávay titkár a Szolnok—máramros-szégi vonalát és a nyírvideket, dr. Rédei segédtitkár Bereget és Ugocsát, dr. Rácz segédtitkár a hajduságot a nagybányai és mezőturi irányt, dr. Szávay fogalmazó a kimaradt részeket utazza be.

— **Kérem.** A Vakokat Gyámoló Országos Egylet a következő felhívás közzétételére kért fel bennünket: Sorsszujtott vak embertársaink nevében fordulunk a nagy közönséghez és hívjuk fel a magyar hazának minden igaz fiát, minden lelkes emberbarátját, hogy kérésünket meghallgatva, módot nyújtson egyetünknek, hogy örökös sötétségben szenvedő embertársainkkal sorsukat legalább egy napra felejtetve elérjék azt, hogy örömmel, békével, szeretettel ünnepelhessenek a szeretet ünnepén. A Vakokat Gyámoló Orsz. Egylet vak honfitársaink ipari kiképzését és foglalkoztatását ismeri nemes hivatásának Budapest és több nagy vidéki városban lévő internátusokkal egybekötött intézeteiben több száz sorsszujtottnak nyújt munkát, otthont és mindennel való ellátást. Szép a feladat, melyet végez, mert a haza dolgozó munkásaivá, a társadalom hasznos tagjaivá teszi azokat, kik különben örökös téltéségre volnának kárhoztatva s nagy részők a társadalom terhére válj volna. De egyetünk a foglalkoztatás és mindennel való ellátás mellett súlyt fektet arra is, hogy vak gyámoltjai tudását növelje, intelligenciájukat emelje, részők legyen némi szórakozásban és néha-néha egy örömnapot szerezzen nekik. Ily örömnapot kíván nekik szerezni karácsony ünnepén. A rendkívül szegény egyletnek azonban e célra áldozni nem telik. Ez okból fordul a nagy közönséghez azon kérelemmel, ne forduljon el hideg közönnnyel a sorsszujtottaktól, hanem gyuladjon ki szívében a részvét szikrája és a szeren-

csében, jólétben, boldogságban élők emlékezzenek meg szeretettel a szerenestlenségben, a szegénységben szenvedőkről. Ugy pénzbeli, mint természetbeni adományokat az egyet hálás köszönettel fogad. Pénzbeli adományok a vakok javára a Kisbirtokosok Orsz. Földhitelintézetéhez Budapest, V., Géza-u. 2. sz. a természetbeni adományok az egyetlethez VII. Hungária körút 16 szám kéretnek. A fővárosban lakók természetbeni adományaiért az egyetlel készpénzzel elküld, ha ez irát telefonon megkeresik (telefon szám 55—17). Hisszünk, hogy a felhívásunk a nemes emberbarátok szívében visszhangra talál és adományaikkal lehetővé fogják tenni, hogy sorsujtott vak honfitársaink is örömmel, békével, szeretettel ünnepelhessek a szeretet ünnepén.

— **A világ legkisebb köztársasága** bizonyára Moresnet városka, mely Liège belga tartomány és Achen porosz kerület mellett fekszik. Moresnet, mely 1815 óta semleges terület, méltósága 550 hektár kiterjedésű s lakóinak száma 2800. A község önmagát kormányozza és pedig polgármestere és 10 tanácsos által. Minden lakos átlag 6 frank adót fizet. Még több ily kis államocskva van Európában, melyeket nem találunk meg a földrajzban s melyek egyik szomszédos nagyhatalomnak sem alattvalói, hanem független önálló államok. Ilyen a kis Salanese fensíkja, mely Dél-Franciaország határán fekszik. Egy csapat birkapásztor és néhány munkás, kik a hegységi bányáiban dolgoznak, a polgárai ennek a csodás kis köztársaságnak, melyért semmiféle diplomátának sem kell megerősítenie a fejét. Ebben a miniatűr államban nincsen rendőrség, nincsenek hivatalnokok és nincsenek adók sem. A történelem tanúsága szerint Salanese hajdan St. Moriz várúrnak tulajdona volt, de hogy ma volna valaki, aki itt felségjogokra tart igényt, azt alig hisszük. A kormányt a községi tanács vezeti. E nagy és bölcs tanács legutóbbi ülésén azzal foglalkozott, hogy hát tulajdonképpen kinek a fenhatósága alá tartozik az ő semleges területük. Salanese államfőiről azonban sehogyan sem tudtak e bonyolult kérdést megoldani s végre is napirendre kellett térniük felette. A „Le Tour de Monde” című folyóirat egy harmadik liliputi államról is megemlíti. Ez Dél-Trentinóban fekszik s a neve Val de Veltino. Ugy látszik, hogy az osztrák-magyar monarchia és Olaszország szerződésük megkötésekor egészen megfeledkeztek arról a kis földdarabról, melyet Ausztriából csak egy keskeny ösvényen lehet elérni. Itália felől pedig egyáltalán megközelíthetik. Körülbelül 3000 ember él itt hat faluban elosztva. Ezek sem ismernek rendőrt, vagy hivatalnokot, sőt még kormányuk sincsen. A lakosság tisztán faszéngetéssel foglalkozik s miután e cikkük úgy Olaszországban, mint Ausztriában vámtmentes, a jó emberek keveset törődnek azzal, hogy voltaképpen hová tartoznak. Nem törődnek ezek egyébként, mint a széngetéssel, az államügyeket rábízák plébánosukra, aki az egyetlen tekintély közöttük.

Kisgazdák tanfolyama.

A karczagi földmives iskola igazgatósága a következők átiratot intézte Debreczen sz. kir. város Tanácsához.

Karczag, 1907. év december hó 22-én.

A karczagi m. kir. földmives iskolában főképpen kisgazdák s azok fiai számára 1908. évi január hó 6-tól február hó 28-ig 8 hétre terjedő téli gazdasági tanfolyam rendezetlik.

A tanfolyam célja, hogy oly kisgazdák, vagy azoknak felnőtt fiai, kik gazdaságukat hosszabb időre el nem hagyhatják, az egyszerű gazdálkodás alapismereteiben kioktattassanak.

Előadotnak e célból elméleti órák s a lehetőség szerint gyakorlati szemléltetés keretében úgy az okszertü talajmiveltés, mint a környéken diszoló növények természetése s az állattenyésztés legfontosabb alapelvei, nemkülönbön a kisgazdákra nézve mulhatatlanul szükséges gazdasági számvitel s nagy vonásokban a mezőrendőri és munkástörvény.

A tanításban a gyakorlati foglalkoztatásra különös súly fektetettik. Így a takarmány készítés és adagolás, istállói és tejgazdasági munkák, trágyakezelés a telepen, vetőmag előkészítés, rostálás, triórózés, csávázás, vetőgép beállítás gyakorlatilag bemutatotnak, azok végzésében a tanfolyam hallgatói résztvesznek. — Megtaníthatnak továbbá szakavatott mesterek vezetésével a gazdasági háziipar egyes ágai, vezetésen egyszerűbb bognármunkák, seprű, kefe, kosárkötés, melyek segítségével a mezőgazdasági munkálatok végzésére alkalmatlan téli hónapokban a kisgazda idejét hasznosan értékesítheti.

A tanfolyamra 20 tanuló vétetik fel s annak tartalma alatt úgy a tanítás, mint az ellátás teljesen díjtalan. Felvehető minden 18 életévét betöltött földmivelő, ki írni, olvasni s négy alapszámúval számolni tud, feddhetlen előéletét hatóságok erkölcsi bizonyítvánnyal igazolja s folyamodványát az iskola igazgatóságához legkésőbb 1908. év január hó 2-ig benyújtja.

Saját birtokoknak gazdálkodók előnyben részesülnek.

A tanfolyam elvégzéséről a tanulók bizonyítványt kapnak.

Tekintettel arra, hogy a haladó kor igényeinek megfelelő gazdálkodás nemcsak szükségessé vált, de népünknek legnagyobb fontosságú érdeké, kérem a tekintetes címet, hogy ez ügyben tudnivalókat hatáskörében hazafias buzgalommal terjeszteni sziveskedjék, amiért ez uton is hálás köszönetet mondva vagyok

teljes tisztelettel:

Ludány Béla s. k.,
igazgató.

18,973.
1907. sz.

Árverési hirdetés.

Debreczen sz. kir. város tulajdonát tevő Simonffy-utcai 2. számú bérház első emeleti 6-ik számú: 3 szoba, 1 előszoba, 1 fürdőszoba, 1 konyha, 1 kamara, 1 klozett, 1 padlás és 1 pincéből álló lakásnak az 1908. évi május 1-től 1911. évi április hó 30-ig terjedő három évre bérbeadása iránt a nyilvános árverés az 1908. év január hó 22-ik napjának d. e. 9 órájára a városháza nagytermébe tüzetett ki. Miről árverelni szándékozók azzal értesítettek, hogy az árverési feltételek a számvevői hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők és a kikiáltási ár 10% - a bánatpénzül az árverelő bizottságnál letendő.

Debreczen, 1907 december 19.

A városi tanács.